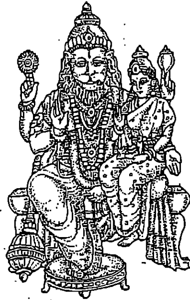
॥ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹ: ಪ್ರಸೀದತು ॥

॥ ಮನ್ಯುಸೂಕ್ತ ಪುರಶ್ಚರಣಮ್ ॥

॥ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹಃ ಪ್ರಸೀದತು ॥

ಅಥ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯಪ್ರೋಕ್ತಂ ಶ್ರೀಮನ್ಯುಸೂಕ್ತ ಪುರಶ್ಚರಣಂ ॥

ಅಸ್ತಿ ಗುಹ್ಯತಮಂ ಲೋಕೇ ಸರ್ವಶತ್ರುನಿಬರ್ಹಣಂ । ರಾಜ್ಯದಂ ರಾಜ್ಯಕಾಮಾನಾಂ ಅಧನಾನಾಂ ಧನಪ್ರದಂ ॥೧॥
ರಾಜಾ ಪ್ರಸನ್ನೋ ಭವತಿ ರಾಜಸನ್ಮಾನಮಿಚ್ಛತಾಂ। ಯಂ ಯಂ ಕಾಮಯತೇ ಲೋಕಸ್ತಂ ತಮಾಪ್ನೋತ್ಯಸಂಶಯಂ ॥೨॥
ಪುರಾ ತ್ರೇತಾಯುಗೇ ರಾಜಾ ದೇವರಾತ ಇತಿಶ್ರುತಃ । ಸಜಿತಃ ಶತ್ರುಭಿರ್ದುಃಖೀ ನೈಮಿಷಾರಣ್ಯಮಾಯಯೌ ॥೩॥
ವ್ಯಾಸೋಕ್ತಂ ನಾರದಃ ಪ್ರಾಹ ಮನ್ಯುಕಲ್ಪಂ ಯಥಾವಿಧಿ । ಸ ರಾಜಾ ತದನುಷ್ಠಾನಾದ್ರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ ಪುನಃಸ್ವಕಂ ॥೪॥

ಓಂ ಕೇಶವಾಯ ಸ್ವಾಹಾ .... ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾಯ ನಮ:

ಅಥ ಪುರಶ್ಚರಣಕ್ರಮಃ :- ಶ್ರೀಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ । ಶ್ರೀಪರಮಗುರುಭ್ಯೋನಮಃ । ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥ ಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ । ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸಾಯ ನಮಃ । ಶ್ರೀ ಭಾರತ್ಯೈ ನಮಃ । ಶ್ರೀಸರಸ್ವತ್ಯೈ ನಮಃ । ಶ್ರೀವಾಯವೇ ನಮಃ । ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ । ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮ್ಯೈ ನಮಃ । ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ । (ಏಕಾದಶ ಸ್ಥಾನೇ) ಮನ್ಯುನಾಮಕ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹಾಯ ನಮಃ । ಶ್ರೀವಾಸುದೇವಾಯ ನಮಃ ॥

॥ ಅಥ ಪಂಚಾಂಗ ನ್ಯಾಸಃ ॥ ಓಂ ಉಗ್ರಂ ವೀರಂ ಮಹಾವಿಷ್ಣುಂ ಜ್ವಲಂತಂ ಸರ್ವತೋಮುಖಂ । ನೃಸಿಂಹಂ ಭೀಷಣಂ ಭದ್ರಂ ಮೃತ್ಯುಮೃತ್ಯುಂ ನಮಾಮ್ಯಹಂ ॥ ಇತಿ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಃ

ಓಂ ಉಗ್ರಂವೀರಂ ಮಹಾವಿಷ್ಣುಂ ಹೃದಯಾಯ ನಮಃ ।
ಓಂ ಜ್ವಲಂತಂ ಸರ್ವತೋಮುಖಂ ಶಿರಸೇ ಸ್ವಾಹಾ ।
ಓಂ ನೃಸಿಂಹಂ ಭೀಷಣಂ ಭದ್ರಂ ಶಿಖಾಯೈ ವೌಷಟ್ ।
ಓಂ ಮೃತ್ಯುಮೃತ್ಯುಂ ನಮಾಮ್ಯಹಂ ಕವಚಾಯ ಹುಂ । ಓಂ ಉಗ್ರಂ ವೀರಂ ಮಹಾವಿಷ್ಣುಂ ಜ್ವಲಂತಂ ಸರ್ವತೋಮುಖಮ್ । ನೃಸಿಂಹಂ ಭೀಷಣಂ ಭದ್ರಂ ಮೃತ್ಯುಮೃತ್ಯುಂ ನಮಾಮ್ಯಹಂ ಅಸ್ತ್ರಾಯ ಫಟ್ । ಇತಿ ದಿಗ್ಬಂಧಃ

ಅಸ್ಯ ಶ್ರೀಯಸ್ತೇ ಮನ್ಯೋ ಇತಿ ಚತುರ್ದಶರ್ಚಸ್ಯ ಸೂಕ್ತ ಮಂತ್ರಸ್ಯ [೧]ಬ್ರಹ್ಮಾ ಭೀಮಸೇನೋ ವಾ ಋಷಿಃ[೨] ಶಿರಸಿ । ಆದ್ಯಾ ಜಗತೀ । ತತೋ ನವ ತ್ರಿಷ್ಟುಭಃ । ತತಶ್ಚತಸ್ರೋ ಜಗತ್ಯಃ ಛಂದಾಂಸಿ ಮುಖೇ । ಮನ್ಯುನಾಮಕ ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹೋ ದೇವತಾ ಹೃದಯೇ । ಪುರಶ್ಚರಣಾಂಗ ಜಪೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

[೧](ಋಗ್ವೇದ ೮-೨-೧೮-೧೯ ಚತುರ್ದಶರ್ಚಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಂ) [೨](ಶ್ರೀಮನ್ ಮಹಾಭಾರತ ತಾತ್ಪರ್ಯ ನಿರ್ಣಯೇ ೨೭ನೇ ಅಧ್ಯಾಯ- ಸ್ಮರನ್ ನೃಸಿಂಹಂ ಭಗವಂತಮೀಶ್ವರಂ ಸ ಮನ್ಯುಸೂಕ್ತಂ ಚ ದದರ್ಶ ಭಕ್ತ್ಯಾ । ಯಸ್ತೇ ಮನ್ಯೋ ಇತ್ಯತೋ ನಾರಸಿಂಹಂ ಸ್ತೋಮಂ ತಸ್ಮೈ ಚಾರ್ಪಯಚ್ಛೋಣಿತಾಖ್ಯಂ ।)

ಧ್ಯಾನಂ :- ವಜ್ರಕಲ್ಪಂ ತ್ರಿಣಯನಂ ಸರ್ವಶತ್ರುನಿಷೂದನಂ । ದ್ವಾತ್ರಿಂಶದಾಯುಧೋಪೇತಂ ಧ್ಯಾಯೇ ತ್ವಾಂ ಮನ್ಯುರೂಪಿಣಂ ॥ ಧ್ಯಾಯೇನ್ನೃಸಿಂಹಮುರುವೃತ್ತ ರವಿತ್ರಿನೇತ್ರಂ ಜಾನುಪ್ರಸಕ್ತಕರಯುಗ್ಮಮಥಾಪರಾಭ್ಯಾಂ । ಚಕ್ರಂ ದರಂ ಚ ದಧತಂ ಪ್ರಿಯಯಾ ಸಮೇತಂ ತಿಗ್ಮಾಂಶುಕೋಟ್ಯಧಿಕ ತೇಜಸಮಗ್ರಶಕ್ತಿಂ ॥ ಮನ್ಯುನಾಮಕ ಭಾರತೀರಮಣ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನೃಸಿಂಹ ಪ್ರೇರಣಯಾ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನೃಸಿಂಹ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಮಮ ಸರ್ವಶತ್ರುನಿವಾರಣಾರ್ಥೇ ವಿದ್ಯಾಪ್ರಾಪ್ತ್ಯರ್ಥೇ (ಮಮಾಮುಕ ಮನೋಭೀಷ್ಟಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ) ಮನ್ಯುಸೂಕ್ತ ಪುರಶ್ಚರಣ ಜಪಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ (ಸಂಪೂರ್ಣಂ ಏಕವಾರಂ ಜಪೇತ್)

ಹರಿಃ ಓಂ

ಯಸ್ತೇ ಮನ್ಯೋಽವಿಧದ್ವಜ್ರ ಸಾಯಕ ಸಹ ಓಜಃ ಪುಷ್ಯತಿ ವಿಶ್ವಮಾನುಷಕ್ ।

ಸಾಹ್ಯಾಮ ದಾಸಮಾರ್ಯಂ ತ್ವಯಾ ಯುಜಾ ಸಹಸ್ಕೃತೇನ ಸಹಸಾ ಸಹಸ್ವತಾ ॥೧॥

ಮನ್ಯುರಿಂದ್ರೋ ಮನ್ಯು ರೇವಾಸ ದೇವೋ ಮನ್ಯುರ್ ಹೋತಾ ವರುಣೋ ಜಾತವೇದಾಃ ॥

ಮನ್ಯುಂ ವಿಶ ಈಳತೇ ಮಾನುಷೀರ್ಯಾಃ ಪಾಹಿ ನೋ ಮನ್ಯೋ ತಪಸಾ ಸಜೋಷಾಃ ॥೨॥

ಅಭೀಹಿ ಮನ್ಯೋ ತವಸಸ್ತವೀಯಾನ್ ತಪಸಾ ಯುಜಾ ವಿ ಜಹಿ ಶತ್ರೂನ್ ।

ಅಮಿತ್ರಹಾ ವೃತ್ರಹಾ ದಸ್ಯುಹಾ ಚ ವಿಶ್ವಾವಸೂನ್ಯಾ ಭರಾತ್ವಂ ನಃ ॥೩॥

ತ್ವಂ ಹಿ ಮನ್ಯೋ ಅಭಿಭೂತ್ಯೋಜಾಃ ಸ್ವಯಂ ಭೂರ್ಭಾಮೋ ಅಭಿಮಾತಿಷಾಹಃ ।

ವಿಶ್ವಚರ್‌ಷಣಿಃ ಸ ಹುರಿಃ ಸಹಾವಾನಸ್ಮಾಸ್ವೋಜಃ ಪೃತನಾಸು ಧೇಹಿ ॥೪॥

ಅಭಾಗಃ ಸನ್ನಪ ಪರೇತೋ ಅಸ್ಮಿ ತವ ಕ್ರತ್ವಾ ತವಿಷಸ್ಯ ಪ್ರಚೇತಃ ।

ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ||೧೪||

ಇತ್ಯೇಕವಾರಂ ಮನ್ಯುಸೂಕ್ತಸಂಹಿತಾಂ ಜಪಿತ್ವಾ ಪಾದಶಃ ಸಂಪುಟೀಕೃತ್ಯ ಜಪೇತ್|| ಏಕೈಕಸ್ಯಾಃ ಋಚಃ ಕ್ರಮೇಣ ಚತುರ್ಭಿರಪಿ ಪಾದೈಃ ಅಂತ್ಯಾಯಾ ಋಚಃ ಚತುರ್ಥಪಾದೇನ ಮೇಲನಂ ಪಾದಶಃ ಸಂಪುಟೀಕರಣಮ್|| ತದ್ಯಥಾ–

ಹರಿಃ ಓಂ

ಯಸ್ತೇ ಮನ್ಯೋಽ ವಿಧದ್ವಜ್ರಸಾಯಕ ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್

ಸಹ ಓಜಃ ಪುಷ್ಯತಿ ವಿಶ್ವಮಾನುಷಕ್ । ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್

ಸಾಹ್ಯಾಮ ದಾಸಮಾರ್ಯಂ ತ್ವಯಾ ಯುಜಾ ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್

ಸಹಸ್ಕೃತೇನ ಸಹಸಾ ಸಹಸ್ವತಾ ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್

ಮನ್ಯುರಿಂದ್ರೋ ಮನ್ಯು ರೇವಾಸ ದೇವಃ ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್

ಮನ್ಯುರ್ ಹೋತಾ ವರುಣೋ ಜಾತವೇದಾಃ । ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್

ಮನ್ಯುಂ ವಿಶ ಈಳತೇ ಮಾನುಷೀರ್ಯಾಃ ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸ್ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್

ಪಾಹಿ ನೋ ಮನ್ಯೋ ತಪಸಾ ಸಜೋಷಾಃ ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸ್ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್

ಅಭೀಹಿ ಮನ್ಯೋ ತವಸಸ್ತವೀಯಾನ್ ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸ್ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್

ತಪಸಾ ಯುಜಾ ವಿ ಜಹಿ ಶತ್ರೂನ್ ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸ್ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್

ಅಮಿತ್ರಹಾ ವೃತ್ರಹಾ ದಸ್ಯುಹಾ ಚ ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸ್ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್

ವಿಶ್ವಾವಸೂನ್ಯಾ ಭರಾತ್ವಂ ನಃ ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸ್ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್

ತ್ವಂ ಹಿ ಮನ್ಯೋ ಅಭಿಭೂತ್ಯೋಜಾಃ ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸ್ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್

ಸ್ವಯಂ ಭೂರ್ಭಾಮೋ ಅಭಿಮಾತಿಷಾಹಃ ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸ್ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್

ವಿಶ್ವಚರ್ಷಣಿಃ ಸ ಹುರಿಃ ಸಹಾವಾನ್ ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸ್ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್

ಅಸ್ಮಾಸ್ವೋಜಃ ಪೃತನಾಸು ಧೇಹಿ ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸ್ತೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್

ಅಭಾಗಃ ಸನ್ನಪ ಪರೇತೋ ಅಸ್ಮಿ ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸ್ತೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್

ತವ ಕ್ರತ್ವಾ ತವಿಷಸ್ಯ ಪ್ರಚೇತಃ ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸ್ತೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್

ತಂ ತ್ವಾ ಮನ್ಯೋ ಅಕ್ರತುರ್ಜಿಹೀಳಾಹಂ ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸ್ತೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್

ಸ್ವಾತನೂರ್ಬಲದೇಯಾಯ ಮೇಹಿ ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸ್ತೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್

ಅಯಂ ತೇ ಅಸ್ಮ್ಯುಪಮೇಹ್ಯರ್ವಾಙ್ ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸ್ತೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್

ಪ್ರತೀಚೀನಃ ಸಹುರೇ ವಿಶ್ವಧಾಯಃ ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸ್ತೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್

ಮನ್ಯೋ ವಜ್ರಿನ್ನಭಿ ಮಾಮಾ ವವೃತ್ಸ್ವ ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸ್ತೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್

ಹನಾವ ದಸ್ಯೂಁರುತ ಬೋಧ್ಯಾಪೇಃ ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸ್ತೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್

ಅಭಿ ಪ್ರೇಹಿ ದಕ್ಷಿಣತೋ ಭವಾಮೇಽಧಾ	ಶತ್ರುವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್
ವೃತ್ರಾಣಿ ಜಂಘನಾವ ಭೂರಿ	ಶತ್ರುವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್
ಜುಹೋಮಿ ತೇ ಧರುಣಂ ಮಧ್ವೋ ಅಗ್ರಂ	ಶತ್ರುವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್
ಉಭಾ ಉಪಾಂಶು ಪ್ರಥಮಾ ಪಿಬಾವ	ಶತ್ರುವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್
ತ್ವಯಾ ಮನ್ಯೋ ಸರಥಮಾರುಜಂತಃ	ಶತ್ರುವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್
ಹರ್ಷಮಾಣಾಸೋ ಧೃಷಿತಾ ಮರುತ್ವಃ	ಶತ್ರುವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್
ತಿಗ್ಮೇಷವ ಆಯುಧಾ ಸಂಶಿಶಾನಾಃ	ಶತ್ರುವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್
ಅಭಿ ಪ್ರಯಂತು ನರೋ ಅಗ್ನಿರೂಪಾಃ	ಶತ್ರುವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್
ಅಗ್ನಿರಿವ ಮನ್ಯೋ ತ್ವಿಷಿತಃ ಸಹಸ್ವ	ಶತ್ರುವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್

ಸೇನಾನೀರ್ನಃ ಸಹುರೇ ಹೂತ ಏಧಿ ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸ್ತೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್

ಹತ್ವಾಯ ಶತ್ರೂನ್ ವಿಭಜಸ್ವ ವೇದ ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸ್ತೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್

ಓಜೋ ಮಿಮಾನೋ ವಿಮೃಧೋ ನುದಸ್ವ ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸ್ತೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್

ಸಹಸ್ವ ಮನ್ಯೋ ಅಭಿಮಾತಿಮಸ್ಮೈ ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸ್ತೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್

ರುಜನ್ ಮೃಣನ್ ಪ್ರಮೃಣನ್ ಪ್ರೇಹಿ ಶತ್ರೂನ್ ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸ್ತೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್

ಉಗ್ರಂ ತೇ ಪಾಜೋ ನನ್ವಾ ರುರುಧ್ರೇ ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸ್ತೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್

ವಶೀವಶಂ ನಯಸ ಏಕಜತ್ವಮ್ ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸ್ತೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್

ಏಕೋ ಬಹೂನಾಮಸಿ ಮನ್ಯವೀಳಿತಃ ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸ್ತೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್

ವಿಶಂವಿಶಂ ಯುಧಯೇ ಸಂ ಶಿಶಾಧಿ ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸ್ತೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್

ಅಕೃತ್ತರುಕ್ತ್ವಯಾ ಯುಜಾ ವಯಂ	ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್
ದ್ಯುಮಂತಂ ಘೋಷಂ ವಿಜಯಾಯ ಕೃಣ್ಮಹೇ	ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್
ವಿಜೇಷಕೃದಿಂದ್ರ ಇವಾನವಬ್ರವಃ	ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್
ಅಸ್ಮಾಕಂ ಮನ್ಯೋ ಅಧಿಪಾ ಭವೇಹ	ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್
ಪ್ರಿಯಂ ತೇ ನಾಮ ಸಹುರೇ ಗೃಣೀಮಸಿ	ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್
ವಿದ್ಮಾತಮುತ್ಸಂಯತ ಆ ಬಭೂಥ	ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್
ಆಭೂತ್ಯಾ ಸಹಜಾ ವಜ್ರಸಾಯಕ	ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್
ಸಹೋ ಬಿಭರ್ಷ್ಯಭಿಭೂತ ಉತ್ತರಮ್	ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್
ಕ್ರತ್ವಾ ನೋ ಮನ್ಯೋ ಸಹಮೇದ್ಯೇಧಿ	ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್
ಮಹಾಧನಸ್ಯ ಪುರುಹೂತ ಸಂಸೃಜಿ	ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್
ಸಂಸೃಷ್ಟಂ ಧನಮುಭಯಂ ಸಮಾಕೃತಮ್	ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್

ಅಸ್ಮಭ್ಯಂ ದತ್ತಾಂ ವರುಣಶ್ಚ ಮನ್ಯುಃ ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್

ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್

ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್

ಅಥ ಅರ್ಧರ್ಚಶಃ ಸಂಪುಟೀಕರಣೇನ ಜಪಃ। ಏಕೈಕಸ್ಯಾ ಋಚಃ ಪೃಥಕ್ ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ಅರ್ಧಾಭ್ಯಾಂ ಅಂತ್ಯಾಯಾ ಋಚಃ ಉತ್ತರಾರ್ಧೇನ ಮೇಲನೇನ ಅರ್ಧರ್ಚಶಃ ಸಂಪುಟೀಕರಣಂ ಭವತಿ। ತದ್ಯಥಾ.

ಹರಿಃ ಓಂ

ಯಸ್ತೇ ಮನ್ಯೋಽವಿಧದ್ವಜ್ರ ಸಾಯಕ ಸಹ ಓಜಃ ಪುಷ್ಯತಿ ವಿಶ್ವಮಾನುಷಕ್ ।

ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ।

ಸಾಹ್ಯಾಮ ದಾಸಮಾರ್ಯಂ ತ್ವಯಾ ಯುಜಾ ಸಹಸ್ಕೃತೇನ ಸಹಸಾ ಸಹಸ್ವತಾ ॥

ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥

ಮನ್ಯುರಿಂದ್ರೋ ಮನ್ಯುರೇವಾಸ ದೇವೋ ಮನ್ಯುರ್ ಹೋತಾ ವರುಣೋ ಜಾತವೇದಾಃ ।

ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥

ಮನ್ಯುಂ ವಿಶ ಈಳತೇ ಮಾನುಷೀರ್ಯಾಃ ಪಾಹಿ ನೋ ಮನ್ಯೋ ತಪಸಾ ಸಜೋಷಾಃ ॥

ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥

ಅಭೀಹಿ ಮನ್ಯೋ ತವಸಸ್ತವೀಯಾನ್ ತಪಸಾ ಯುಜಾ ವಿ ಜಹಿ ಶತ್ರೂನ್ ।

ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥

ಅಮಿತ್ರಹಾ ವೃತ್ರಹಾ ದಸ್ಯುಹಾ ಚ ವಿಶ್ವಾವಸೂನ್ಯಾ ಭರಾತ್ವಂ ನಃ ॥

ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥

ತ್ವಂ ಹಿ ಮನ್ಯೋ ಅಭಿಭೂತ್ಯೋಜಾಃ ಸ್ವಯಂ ಭೂರ್ಭಾಮೋ ಅಭಿಮಾತಿಷಾಹಃ ।

ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥

ವಿಶ್ವಚರ್ಷಣಿಃ ಸಹುರಿಃ ಸಹಾವಾನಸ್ಮಾಸ್ವೋಜಃ ಪೃತನಾಸು ಧೇಹಿ ॥

ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥

ಅಭಾಗಃ ಸನ್ನಪ ಪರೇತೋ ಅಸ್ಮಿ ತವ ಕ್ರತ್ವಾ ತವಿಷಸ್ಯ ಪ್ರಚೇತಃ ।

ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥

ತಂತ್ವಾ ಮನ್ಯೋ ಅಕ್ರತುರ್ಜಿಹೀಳಾಹಂ ಸ್ವಾತನೂರ್ಬಲದೇಯಾಯ ಮೇಹಿ ॥

ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥

ಅಯಂ ತೇ ಅಸ್ಮ್ಯುಪಮೇಹ್ಯರ್ವಾಙ್ ಪ್ರತೀಚೀನಃ ಸಹುರೇಃ ವಿಶ್ವಧಾಯಃ ।

ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥

ಮನ್ಯೋ ವಜ್ರಿನ್ನಭಿ ಮಾಮಾ ವವೃತ್ಸ್ವ ಹನಾವ ದಸ್ಯೂಁರುತ ಬೋಧ್ಯಾಪೇಃ ॥

ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾ ಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥

ಅಭಿ ಪ್ರೇಹಿ ದಕ್ಷಿಣತೋ ಭವಾ ಮೇಽಧಾ ವೃತ್ರಾಣಿ ಜಂಘನಾವ ಭೂರಿ ।
ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥
ಜುಹೋಮಿ ತೇ ಧರುಣಂ ಮಧ್ವೋ ಅಗ್ರ ಮುಭಾ ಉಪಾಂಶು ಪ್ರಥಮಾ ಪಿಬಾವ ।
ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥
ತ್ವಯಾ ಮನ್ಯೋ ಸರಥಮಾರುಜಂತೋ ಹರ್ಷಮಾಣಾಸೋ ಧೃಷಿತಾ ಮರುತ್ವಃ ।
ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥
ತಿಗ್ಮೇಷವ ಆಯುಧಾ ಸಂಶಿಶಾನಾ ಅಭಿ ಪ್ರಯಂತು ನರೋ ಅಗ್ನಿರೂಪಾಃ ॥
ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥
ಅಗ್ನಿರಿವ ಮನ್ಯೋ ತ್ವಿಷಿತಃ ಸಹಸ್ವ ಸೇನಾನೀರ್ನಃ ಸಹುರೇ ಹೂತ ಏಧಿ ।
ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥

ಹತ್ವಾಯ ಶತ್ರೂನ್ ವಿಭಜಸ್ವ ವೇದ ಓಜೋ ಮಿಮಾನೋ ವಿಮೃಧೋ ನುದಸ್ವ ॥

ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥

ಸಹಸ್ವ ಮನ್ಯೋ ಅಭಿಮಾತಿಮಸ್ಮೇ ರುಜನ್ ಮೃಣನ್ ಪ್ರಮೃಣನ್ ಪ್ರೇಹಿ ಶತ್ರೂನ್ ।

ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥

ಉಗ್ರಂ ತೇ ಪಾಜೋ ನನ್ವಾ ರುರುಧ್ರೇ ವಶೀ ವಶಂ ನಯಸ ಏಕಜತ್ವಮ್ ॥

ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥

ಏಕೋ ಬಹೂನಾಮಸಿ ಮನ್ಯವೀಳಿತೋ ವಿಶಂವಿಶಂ ಯುಧಯೇ ಸಂ ಶಿಶಾಧಿ ।

ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥

ಅಕೃತ್ತರುಕ್ತ್ವಯಾ ಯುಜಾವಯಂ ದ್ಯುಮಂತಂ ಘೋಷಂ ವಿಜಯಾಯ ಕೃಣ್ಮಹೇ ॥

ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾಸೋಽಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥

ವಿಜೇಷಕೃದಿಂದ್ರ ಇವಾನವಬ್ರವೋ (ಓ) ಽಸ್ಮಾಕಂ ಮನ್ಯೋ ಅಧಿಪಾ ಭವೇಹ।

ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥

ಪ್ರಿಯಂ ತೇ ನಾಮ ಸಹುರೇ ಗೃಣೀಮಸಿ ವಿದ್ಮಾತಮುತ್ಸಂಯತ ಆ ಬಭೂಥ ॥

ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥

ಆಭೂತ್ಯಾ ಸಹಜಾ ವಜ್ರಸಾಯಕ ಸಹೋ ಬಿಭರ್ಷ್ಯಭಿಭೂತ ಉತ್ತರಮ್ ।

ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥

ಕೃತ್ವಾ ನೋ ಮನ್ಯೋ ಸಹಮೇದ್ಯೇಧಿ ಮಹಾಧನಸ್ಯ ಪುರುಹೂತ ಸಂಸೃಜಿ ॥

ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥

ಸಂಸೃಷ್ಟಂ ಧನಮುಭಯಂ ಸಮಾಕೃತಮಸ್ಮಭ್ಯಂ ದತ್ತಾಂ ವರುಣಶ್ಚ ಮನ್ಯುಃ ।

ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥

ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥

ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥

ಅಥ ಋಕ್‌ಶಃ ಸಂಪುಟೀಕೃತ್ಯ ಜಪೇತ್। ಋಕ್‌ಶಃ ಸಂಪುಟೀಕರಣಂ ನಾಮ ಏಕ್ಕೈಕಯಾ ಋಚಾ ಅಂತ್ಯಾಯಾಃ ಋಚೋ ಮೇಲನಮ್। ತದ್ಯಥಾ–

ಹರಿಃ ಓಂ,

ಯಸ್ತೇ ಮನ್ಯೋಽವಿಧದ್ವಜ್ರಸಾಯಕ ಸಹ ಓಜಃ ಪುಷ್ಯತಿ ವಿಶ್ವಮಾನುಷಕ್ ।

ಸಾಹ್ಯಾಮ ದಾಸಮಾರ್ಯಂ ತ್ವಯಾ ಯುಜಾ ಸಹಸ್ಕೃತೇನ ಸಹಸಾ ಸಹಸ್ವತಾ ॥

ಸಂಸೃಷ್ಟಂ ಧನಮುಭಯಂ ಸಮಾಕೃತಮಸ್ಮಭ್ಯಂ ದತ್ತಾಂ ವರುಣಶ್ಚ ಮನ್ಯುಃ ।

ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥

ಮನ್ಯುರಿಂದ್ರೋ ಮನ್ಯು ರೇವಾಸ ದೇವೋ ಮನ್ಯುರ್ ಹೋತಾ ವರುಣೋ ಜಾತವೇದಾಃ ।

ಮನ್ಯುಂ ವಿಶ ಈಳತೇ ಮಾನುಷೀರ್ಯಾಃ ಪಾಹಿ ನೋ ಮನ್ಯೋ ತಪಸಾ ಸಜೋಷಾಃ ॥

ಸಂಸೃಷ್ಟಂ ಧನಮುಭಯಂ ಸಮಾಕೃತಮಸ್ಮಭ್ಯಂ ದತ್ತಾಂ ವರುಣಶ್ಚ ಮನ್ಯುಃ ।

ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥

ಅಭೀಹಿ ಮನ್ಯೋ ತವಸಸ್ತವೀಯಾನ್ ತಪಸಾ ಯುಜಾ ವಿ ಜಹಿ ಶತ್ರೂನ್ ।

ಅಮಿತ್ರಹಾ ವೃತ್ರಹಾ ದಸ್ಯುಹಾ ಚ ವಿಶ್ವಾವಸೂನ್ಯಾ ಭರಾತ್ವಂ ನಃ ॥

ಸಂಸೃಷ್ಟಂ ಧನಮುಭಯಂ ಸಮಾಕೃತಮಸ್ಮಭ್ಯಂ ದತ್ತಾಂ ವರುಣಶ್ಚ ಮನ್ಯುಃ ।

ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥

ತ್ವಂ ಹಿ ಮನ್ಯೋ ಅಭಿಭೂತ್ಯೋಜಾಃ ಸ್ವಯಂ ಭೂರ್ಭಾಮೋ ಅಭಿಮಾತಿಷಾಹಃ ।

ವಿಶ್ವಚರ್‌ಷಣಿಃ ಸ ಹರಿಃ ಸಹಾವಾನಸ್ಮಾಸ್ವೋಜಃ ಪೃತನಾಸು ಧೇಹಿ ॥

ಸಂಸೃಷ್ಟಂ ಧನಮುಭಯಂ ಸಮಾಕೃತಮಸ್ಮಭ್ಯಂ ದತ್ತಾಂ ವರುಣಶ್ಚ ಮನ್ಯುಃ ।

ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥

ಅಭಾಗಃ ಸನ್ನಪ ಪರೇತೋ ಅಸ್ಮಿ ತವ ಕ್ರತ್ವಾ ತವಿಷಸ್ಯ ಪ್ರಚೇತಃ ।

ತಂತ್ವಾ ಮನ್ಯೋ ಅಕ್ರತುರ್ಜಿಹೀಳಾಹಂ ಸ್ವಾತನೂರ್ಬಲದೇಯಾಯ ಮೇಹಿ ॥

ಸಂಸೃಷ್ಟಂ ಧನಮುಭಯಂ ಸಮಾಕೃತಮಸ್ಮಭ್ಯಂ ದತ್ತಾಂ ವರುಣಶ್ಚ ಮನ್ಯುಃ ।

ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥

ಅಯಂ ತೇ ಅಸ್ಮ್ಯುಪಮೇಹ್ಯರ್ವಾಙ್ ಪ್ರತೀಚೀನಃ ಸಹುರೇ ವಿಶ್ವಧಾಯಃ ।

ಮನ್ಯೋ ವಜ್ರಿನ್ನಭಿ ಮಾಮಾ ವವೃತ್ಸ್ವಹನಾವ ದಸ್ಯೂಂರುತ ಬೋಧ್ಯಾಪೇಃ ॥

ಸಂಸೃಷ್ಟಂ ಧನಮುಭಯಂ ಸಮಾಕೃತಮಸ್ಮಭ್ಯಂ ದತ್ತಾಂ ವರುಣಶ್ಚ ಮನ್ಯುಃ ।

ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥

ಅಭಿ ಪ್ರೇಹಿ ದಕ್ಷಿಣತೋ ಭವಾ ಮೇಽಧಾ ವೃತ್ರಾಣಿ ಜಂಘನಾವ ಭೂರಿ ।

ಜುಹೋಮಿ ತೇ ಧರುಣಂ ಮಧ್ವೋ ಅಗ್ರಮುಭಾ ಉಪಾಂಶು ಪ್ರಥಮಾ ಪಿಬಾವ ॥

ಸಂಸೃಷ್ಟಂ ಧನಮುಭಯಂ ಸಮಾಕೃತಮಸ್ಮಭ್ಯಂ ದತ್ತಾಂ ವರುಣಶ್ಚ ಮನ್ಯುಃ ।

ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥

ತ್ವಯಾ ಮನ್ಯೋ ಸರಥಮಾರುಜಂತೋ ಹರ್ಷಮಾಣಾಸೋ ಧೃಷಿತಾ ಮರುತ್ವಃ ।

ತಿಗ್ಮೇಷವ ಆಯುಧಾ ಸಂಶಿಶಾನಾ ಅಭಿ ಪ್ರಯಂತು ನರೋ ಅಗ್ನಿರೂಪಾಃ ॥

ಸಂಸೃಷ್ಟಂ ಧನಮುಭಯಂ ಸಮಾಕೃತಮಸ್ಮಭ್ಯಂ ದತ್ತಾಂ ವರುಣಶ್ಚ ಮನ್ಯುಃ ।

ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥

ಅಗ್ನಿರಿವ ಮನ್ಯೋ ತ್ವಿಷಿತಃ ಸಹಸ್ವ ಸೇನಾನೀರ್ನಃ ಸಹುರೇ ಹೂತ ಏಧಿ ।

ಹತ್ವಾಯ ಶತ್ರೂನ್ ವಿಭಜಸ್ವ ವೇದ ಓಜೋ ಮಿಮಾನೋ ವಿಮೃಧೋ ನುದಸ್ವ ॥

ಸಂಸೃಷ್ಟಂ ಧನಮುಭಯಂ ಸಮಾಕೃತಮಸ್ಮಭ್ಯಂ ದತ್ತಾಂ ವರುಣಶ್ಚ ಮನ್ಯುಃ ।

ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥

ಸಹಸ್ವ ಮನ್ಯೋ ಅಭಿಮಾತಿಮಸ್ಮೇ ರುಜನ್ ಮೃಣನ್ ಪ್ರಮೃಣನ್ ಪ್ರೇಹಿ ಶತ್ರೂನ್ ।

ಉಗ್ರಂ ತೇ ಪಾಜೋ ನನ್ವಾ ರುರುಧ್ರೇ ವಶೀ ವಶಂ ನಯಸ ಏಕಜತ್ವಮ್ ॥

ಸಂಸೃಷ್ಟಂ ಧನಮುಭಯಂ ಸಮಾಕೃತಮಸ್ಮಭ್ಯಂ ದತ್ತಾಂ ವರುಣಶ್ಚ ಮನ್ಯುಃ ।

ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥

ಏಕೋ ಬಹೂನಾಮಸಿ ಮನ್ಯವೀಳಿತೋ ವಿಶಂವಿಶಂ ಯುಧಯೇ ಸಂ ಶಿಶಾಧಿ ।

ಅಕ್ಕೃತ್ರರುಕ್ಸ್ವಯಾ ಯುಜಾವಯಂ ದ್ಯುಮಂತಂ ಘೋಷಂ ವಿಜಯಾಯ ಕೃಣ್ಮಹೇ ॥

ಸಂಸ್ಕೃಷ್ಟಂ ಧನಮುಭಯಂ ಸಮಾಕೃತಮಸ್ಮಭ್ಯಂ ದತ್ತಾಂ ವರುಣಶ್ಚ ಮನ್ಯುಃ ।

ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥

ವಿಜೇಷಕೃದಿಂದ್ರ ಇವಾನವಬ್ರವೋ (ಓ) ಽಸ್ಮಾಕಂ ಮನ್ಯೋ ಅಧಿಪಾ ಭವೇಹ ।

ಪ್ರಿಯಂ ತೇ ನಾಮ ಸಹುರೇ ಗೃಣೀಮಸಿ ವಿದ್ಮಾತಮುತ್ಸಂ ಯತ ಆ ಬಭೂಥ ॥

ಸಂಸ್ಕೃಷ್ಟಂ ಧನಮುಭಯಂ ಸಮಾಕೃತಮಸ್ಮಭ್ಯಂ ದತ್ತಾಂ ವರುಣಶ್ಚ ಮನ್ಯುಃ ।

ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥

ಆಭೂತ್ಯಾ ಸಹಜಾ ವಜ್ರಸಾಯಕ ಸಹೋ ಬಿಭರ್ಷ್ಯಭಿಭೂತ ಉತ್ತರಮ್ ।

ಕ್ರತ್ವಾನೋ ಮನ್ಯೋ ಸಹಮೇದ್ಯೇಧಿ ಮಹಾಧನಸ್ಯ ಪುರುಹೂತ ಸಂಸೃಜಿ ॥

ಸಂಸೃಷ್ಟಂ ಧನಮುಭಯಂ ಸಮಾಕೃತಮಸ್ಮಭ್ಯಂ ದತ್ತಾಂ ವರುಣಶ್ಚ ಮನ್ಯುಃ ।

ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥

ಸಂಸೃಷ್ಟಂ ಧನಮುಭಯಂ ಸಮಾಕೃತಮಸ್ಮಭ್ಯಂ ದತ್ತಾಂ ವರುಣಶ್ಚ ಮನ್ಯುಃ ।

ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥

ಸಂಸೃಷ್ಟಂ ಧನಮುಭಯಂ ಸಮಾಕೃತಮಸ್ಮಭ್ಯಂ ದತ್ತಾಂ ವರುಣಶ್ಚ ಮನ್ಯುಃ ।

ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥

ಹರಿಃ ಓಂ

ಯಸ್ತೇ ಮನ್ಯೋಽವಿಧದ್ವಜ್ರ ಸಾಯಕ ಸಹ ಓಜಃ ಪುಷ್ಯತಿ ವಿಶ್ವಮಾನುಷಕ್ ।

ಸಾಹ್ಯಾಮ ದಾಸಮಾರ್ಯಂ ತ್ವಯಾ ಯುಜಾ ಸಹಸ್ಕೃತೇನ ಸಹಸಾ ಸಹಸ್ವತಾ ॥೧॥

ಮನ್ಯುರಿಂದ್ರೋ ಮನ್ಯು ರೇವಾಸ ದೇವೋ ಮನ್ಯುರ್ ಹೋತಾ ವರುಣೋ ಜಾತವೇದಾಃ ।

ಮನ್ಯುಂ ವಿಶ ಈಳತೇ ಮಾನುಷೀರ್ಯಾಃ ಪಾಹಿ ನೋ ಮನ್ಯೋ ತಪಸಾ ಸಜೋಷಾಃ ॥೨॥

ಅಭೀಹಿ ಮನ್ಯೋ ತವಸಸ್ತವೀಯಾನ್ ತಪಸಾ ಯುಜಾ ವಿ ಜಹಿ ಶತ್ರೂನ್ ।

ಅಮಿತ್ರಹಾ ವೃತ್ರಹಾ ದಸ್ಯುಹಾ ಚ ವಿಶ್ವಾವಸೂನ್ಯಾ ಭರಾತ್ವಂ ನಃ ॥೩॥

ತ್ವಂ ಹಿ ಮನ್ಯೋ ಅಭಿಭೂತ್ಯೋಜಾಃ ಸ್ವಯಂ ಭೂರ್ಭಾಮೋ ಅಭಿಮಾತಿಷಾಹಃ ।

ವಿಶ್ವಚರ್ಷಣಿಃ ಸ ಹುರಿಃ ಸಹಾವಾನಸ್ಮಾಸ್ವೋಜಃ ಪೃತನಾಸು ಧೇಹಿ ॥೪॥

ಅಭಾಗಃ ಸನ್ನಪ ಪರೇತೋ ಅಸ್ಮಿ ತವ ಕ್ರತ್ವಾ ತವಿಷಸ್ಯ ಪ್ರಚೇತಃ ।

ತಂ ತ್ವಾ ಮನ್ಯೋ ಅಕ್ರತುರ್ಜಿಹೀಳಾಹಂ ಸ್ವಾತನೂರ್ಬಲದೇಯಾಯ ಮೇಹಿ ॥೫॥

ಅಯಂ ತೇ ಅಸ್ಮ್ಯುಪಮೇಹ್ಯರ್ವಾಙ್ ಪ್ರತೀಚೀನಃ ಸಹುರೇ ವಿಶ್ವಧಾಯಃ ।

ಮನ್ಯೋ ವಜ್ರಿನ್ನಭಿಮಾಮಾ ವವೃತ್ಸ್ವಹನಾವ ದಸ್ಯೂಂರುತ ಬೋಧ್ಯಾಪೇಃ ||೬||

ಅಭಿ ಪ್ರೇಹಿ ದಕ್ಷಿಣತೋ ಭವಾ ಮೇಽಧಾ ವೃತ್ರಾಣಿ ಜಂಘನಾವ ಭೂರಿ |

ಜುಹೋಮಿ ತೇ ಧರುಣಂ ಮಧ್ವೋ ಅಗ್ರಮುಭಾ ಉಪಾಂಶು ಪ್ರಥಮಾ ಪಿಬಾವ ||೭||

ತ್ವಯಾ ಮನ್ಯೋ ಸರಥಮಾರುಜಂತೋ ಹರ್ಷಮಾಣಾಸೋ ಧೃಷಿತಾ ಮರುತ್ವಃ |

ತಿಗ್ಮೇಷವ ಆಯುಧಾ ಸಂಶಿಶಾನಾ ಅಭಿ ಪ್ರಯಂತು ನರೋ ಅಗ್ನಿರೂಪಾಃ ||೮||

ಅಗ್ನಿರಿವ ಮನ್ಯೋ ತ್ವಿಷಿತಃ ಸಹಸ್ವ ಸೇನಾನೀರ್ನಃ ಸಹುರೇ ಹೂತ ಏಧಿ |

ಹತ್ವಾಯ ಶತ್ರೂನ್ ವಿಭಜಸ್ವ ವೇದ ಓಜೋ ಮಿಮಾನೋ ವಿಮೃಧೋ ನುದಸ್ವ ||೯||

ಸಹಸ್ವ ಮನ್ಯೋ ಅಭಿಮಾತಿಮಸ್ಮೇ ರುಜನ್ ಮೃಣನ್ ಪ್ರಮೃಣನ್ ಪ್ರೇಹಿ ಶತ್ರೂನ್ |

ಉಗ್ರಂ ತೇ ಪಾಜೋ ನನ್ವಾ ರುರುಧ್ರೇ ವಶೀ ವಶಂ ನಯಸ ಏಕಜತ್ವಮ್ ||೧೦||

ಏಕೋ ಬಹೂನಾಮಸಿ ಮನ್ಯವೀಳಿತೋ ವಿಶಂವಿಶಂ ಯುಧಯೇ ಸಂ ಶಿಶಾಧಿ ।
ಅಕೃತ್ತರುಕ್ತ್ವಯಾ ಯುಜಾವಯಂ ದ್ಯುಮಂತಂ ಘೋಷಂ ವಿಜಯಾಯ ಕೃಣ್ಮಹೇ ॥೧೧॥

ವಿಜೇಷಕೃದಿಂದ್ರ ಇವಾನವಬ್ರವೋ (ಓ) ಽಸ್ಮಾಕಂ ಮನ್ಯೋ ಅಧಿಪಾ ಭವೇಹ ।
ಪ್ರಿಯಂ ತೇ ನಾಮ ಸಹುರೇ ಗೃಣೀಮಸಿ ವಿದ್ಮಾತಮುತ್ಸಂಯತ ಆಬಭೂಥ ॥೧೨॥

ಆಭೂತ್ಯಾ ಸಹಜಾ ವಜ್ರಸಾಯಕ ಸಹೋ ಬಿಭರ್ಷ್ಯಭಿಭೂತ ಉತ್ತರಮ್ ।
ಕ್ರತ್ವಾ ನೋ ಮನ್ಯೋ ಸಹಮೇದ್ಯೇಧಿ ಮಹಾಧನಸ್ಯ ಪುರುಹೂತ ಸಂಸೃಜಿ ॥೧೩॥

ಸಂಸೃಷ್ಟಂ ಧನಮುಭಯಂ ಸಮಾಕೃತಮಸ್ಮಭ್ಯಂ ದತ್ತಾಂ ವರುಣಶ್ಚ ಮನ್ಯುಃ ।
ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ ಪರಾಜಿತಾಸೋ ಅಪ ನಿ ಲಯಂತಾಮ್ ॥೧೪॥

ಓಂ ಉಗ್ರಂವೀರಂ ಮಹಾವಿಷ್ಣುಂ ಜ್ವಲಂತಂ ಸರ್ವತೋಮುಖಂ । ನೃಸಿಂಹಂ ಭೀಷಣಂ ಭದ್ರಂ ಮೃತ್ಯು ಮೃತ್ಯುಂ ನಮಾಮ್ಯಹಂ ॥

ಇತಿ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಃ ॥

ಓಂ ಉಗ್ರಂವೀರಂ ಮಹಾವಿಷ್ಣುಂ ಹೃದಯಾಯನಮಃ ।
ಓಂ ಜ್ವಲಂತಂ ಸರ್ವತೋಮುಖಂ ಶಿರಸೇ ಸ್ವಾಹಾ ।
ಓಂ ನೃಸಿಂಹಂ ಭೀಷಣಂ ಭದ್ರಂ ಶಿಖಾಯೈ ವೌಷಟ್ ।
ಓಂ ಮೃತ್ಯುಮೃತ್ಯುಂ ನಮಾಮ್ಯಹಂ ಕವಚಾಯ ಹುಮ್ ।
ಓಂ ಉಗ್ರಂ ವೀರಂ ಮಹಾವಿಷ್ಣುಂ ಜ್ವಲಂತಂ ಸರ್ವತೋಮುಖಂ ।
ನೃಸಿಂಹಂ ಭೀಷಣಂ ಭದ್ರಂ ಮೃತ್ಯುಮೃತ್ಯುಂ ನಮಾಮ್ಯಹಮ್ ಅಸ್ತ್ರಾಯ ಫಟ್ । ಇತಿ ದಿಗ್ಬಂಧಃ ॥
ಅಸ್ಯ ಶ್ರೀ ಯಸ್ತೇಮನ್ಯೋ ಇತಿ ಚತುರ್ದಶರ್ಚಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಮಂತ್ರಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಭೀಮಸೇನೋ ವಾ ಋಷಿಃ ಶಿರಸಿ ।
ಆದ್ಯಾ ಜಗತೀ । ತತೋ ನವ ತ್ರಿಷ್ಟುಭಃ । ತತಶ್ಚತಸ್ರೋ ಜಗತ್ಯಃ ಛಂದಾಂಸಿ ಮುಖೇ । ಮನ್ಯುನಾಮಕ ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹೋ ದೇವತಾ ಹೃದಯೇ ।

ಧ್ಯಾನಂ:- ವಜ್ರಕಲ್ಪಂ ತ್ರಿಣಯನಂ ಸರ್ವಶತ್ರುನಿಷೂದನಂ । ದ್ವಾತ್ರಿಂಶದಾಯುಧೋಪೇತಂ ಧ್ಯಾಯೇತ್ವಾಂ ಮನ್ಯುರೂಪಿಣಂ ॥ ಧ್ಯಾಯೇ ನೃಸಿಂಹಮುರುವೃತ್ತ ರವಿತ್ರಿನೇತ್ರಂ ಜಾನುಪ್ರಸಕ್ತ ಕರಯುಗ್ಮ ಮಥಾಪರಾಭ್ಯಾಂ । ಚಕ್ರಂ ದರಂ ಚ ದಧತಂ ಪ್ರಿಯಯಾ ಸಮೇತಂ ತಿಗ್ಮಾಂಶುಕೋಟ್ಯಧಿಕ ತೇಜಸಮಗ್ನ್ಯ ಶಕ್ತಿಮ್ ॥ ಭಾರತೀರಮಣ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಾಣಾಂತರ್ಗತ ಮನ್ಯುನಾಮಕ ಶ್ರೀನರಸಿಂಹ ಪ್ರೇರಣಯಾ ಮನ್ಯುನಾಮಕ ಶ್ರೀನರಸಿಂಹ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಕೃತ ಮನ್ಯುಸೂಕ್ತ ಪುರಶ್ಚರಣ ಮಂತ್ರಜಪಃ ಸಂಪೂರ್ಣಃ ॥ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು॥

ಯಸ್ಯ ಸ್ಮೃತ್ಯಾಚ ನಾಮೋಕ್ತ್ಯಾ ತಪಃ ಪೂಜಾ ಕ್ರಿಯಾದಿಷು । ನ್ಯೂನಂ ಸಂಪೂರ್ಣತಾಂ ಯಾತಿ ಸದ್ಯೋವಂದೇ ತಮಚ್ಯುತಂ ॥ ಮಂತ್ರಹೀನಂ ಕ್ರಿಯಾಹೀನಂ, ಭಕ್ತಿಹೀನಂ ರಮಾಪತೇ । ಯತ್ಕೃತಂತು ಮಯಾದೇವ ಪರಿಪೂರ್ಣಂ ತದಸ್ತು ಮೇ ॥ ಅನೇನ

ಮನ್ಯುಸೂಕ್ತ ಪುರಶ್ಚರಣ ಜಪೇನ ಭಾರತೀರಮಣ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಂತರ್ಗತ ಮನ್ಯು ನಾಮಕ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹಃ ಪ್ರೀಯತಾಂ ಪ್ರೀತೋಭವತು ಮಧ್ವಾಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣ ಮಸ್ತು..........ಕೇಶವಾಯ ಸ್ವಾಹಾ......... ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಯ ನಮಃ

ಅಥ ತರ್ಪಣಂ–ನಮಃ ಶಬ್ದಾಂತಾಭಿಃ ಕೇವಲಾಭಿಃ ಋಗ್ಭಿಃ (೧೪) ಪಾದ ಸಂಪುಟಿತಾಭಿಃ (೫೬) ಅರ್ಧಸಂಪುಟಿತಾಭಿಃ (೨೮) ಋಕ್ಸಂಪುಟಿತಾಭಿಃ (೧೪) ತತಃ ಕೇವಲಾಭಿಶ್ಚಋಗ್ಭಿಃ (೧೪) ಇತ್ಯೇವಂ ೧೨೬ ಸಂಖ್ಯಾಕ ತರ್ಪಣಂ ಓಂ ಶ್ರೀ ಮನ್ಯುನಾಮಕ ನೃಸಿಂಹಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ। ಇತಿ ತರ್ಪಣಮ್.

ತತೋ ಹೋಮಃ – ಸ್ವ ಶಾಖೋಕ್ತ ವಿಧಾನೇನ ಅಗ್ನಿಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಾದಿಕಂ ಕೃತ್ವಾ ಅನ್ವಾಧಾನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಅತ್ರ ಪ್ರಧಾನಂ ಉಗ್ರಂ ವೀರಮಿತಿ ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹಂ ಅಷ್ಟಾವಿಂಶತಿ (೨೮) ಸಂಖ್ಯಯಾ ಆಜ್ಯೇನ, ಪೂರ್ವೋಕ್ತಾಭಿಃ ಯಸ್ತೇ ಮನ್ಯೋ ಇತಿ ಸ್ವಾಹಾಂತಾಭಿಃ ಚತುರ್ದಶಋಗ್ಭಿಃ (೧೪), ಪಾದಸಂಪುಟಿತಾಭಿಃ (೫೬) ಅರ್ಧರ್ಚಸಂಪುಟಿತಾಭಿ; (೨೮), ಋಕ್‌ಸಂಪುಟಿತಾಭಿಃ (೧೪), ಪುನಃ ಕೇವಲಾಭಿಃ ಋಗ್ಭಿಃ (೧೪) ನೃಸಿಂಹಂ ಸಕೃತ್‌ಸಂಖ್ಯಯಾ ಆಜ್ಯೇನ ಇತಿ ವಿಶೇಷಃ । ಏವಂ ಚ ೧೫೪ ಹೋಮಃ । ಅತ್ರ ಸರ್ವತ್ರ ಮನ್ಯುನಾಮಕ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹಾಯೇದಂ ನ ಮಮ ಇತಿ ತ್ಯಾಗಃ । ತತಃ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃದಾದಿ ಹೋಮ ಶೇಷಸಮಾಪನಮ್ । ತತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಭೋಜನಂ । ಏವಂ ಮಂಡಲಂ, ಅರ್ಧಮಂಡಲಂ, ಸಪ್ತಕಂ ವಾ ವಿಶಿಷ್ಟಾಚಾರವತಾ ಸ್ವವಿಭವಾನುಗುಣಂ ಕರ್ತವ್ಯಂ । ಅವಭೃಥ ದಿನೇ ಸರ್ವಂ ವಿಶೇಷತಯಾ ಕಾರ್ಯಮ್ ।

ಉಗ್ರಂ ವೀರಂ....... ನಮಾಮ್ಯಹಂ ॥ (೩೨ ಅಕ್ಷರದ ನೃಸಿಂಹ ಮಂತ್ರ)

ತಾತ್ಪರ್ಯ : ಉಗ್ರನಾದ (ಭಯಂಕರನಾದ) ವೀರನಾದ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವೇ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಕಾಶಮಾನನಾಗಿರುವ, ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ, ಭಯಂಕರನಾದ, ಶುಭಕರನಾದ ಮೃತ್ಯುವಿಗೆ ಮೃತ್ಯುವಾದ ನೃಸಿಂಹ ದೇವರೇ ನಿಮಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತೇನೆ..

ವಜ್ರಕಲ್ಪಂ ತ್ರಿಣಯನಂ..................................ಮನ್ಯುರೂಪಿಣಂ॥

ತಾತ್ಪರ್ಯ – ವಜ್ರದಂತೆ ಕಠಿಣವಾದವನೇ, ಮೂರು ನೇತ್ರಗಳುಳ್ಳವನೇ ಎಲ್ಲ ಶತ್ರುಗಳನ್ನೂ ನಿಗ್ರಹ ಮಾಡುವವನೇ ಮೂವತ್ತೆರಡು ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದವನೇ ಮನ್ಯುರೂಪಿಯೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಧ್ಯಾಯೇನ್ನೃಸಿಂಹಂ.................. ತೇಜಸಮಗ್ರ್ಯಶಕ್ತಿಂ॥

ತಾತ್ಪರ್ಯ: ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ, ವಿಶಾಲವಾದ ವೃತ್ತಾಕಾರದ ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳು, ಎರಡು ಕೈಗಳು ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ, ಮತ್ತೆರಡರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಚಕ್ರ ಮತ್ತೊಂದರಲ್ಲಿ ಶಂಖ, ಧರಿಸಿದ ಪತ್ನೀಸಮೇತನಾದ, ಕೋಟಿ ಸೂರ್ಯರಿಗಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದ ತೇಜಸ್ಸು, ಅಮಿತ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಇಂತಹ ನರಸಿಂಹನನ್ನು ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಮನ್ಯುಸೂಕ್ತಾರ್ಥ

ಶ್ರೀ ಗುರುಭ್ಯೋನಮಃ । ಹರಿಃ ಓಂ

ಹರಿಂ ಗುರೂಂಶ್ಚ ನತ್ವಾಹಂ ಶ್ರೀ ಧೀರೇಂದ್ರಾರ್ಯಬೋಧಿತಂ ।

ಮನ್ಯುಸೂಕ್ತಸ್ಯ ತಾತ್ಪರ್ಯಂ ಭಾಷಯಾ ಸಂಪ್ರಕಾಶಯೇ ॥

ಶ್ರೀಧೀರೇಂದ್ರ ತೀರ್ಥಕೃತವ್ಯಾಖ್ಯಾ – ಮಂದನಂದಿನೀ – ಇದರ ಕನ್ನಡ ತಾತ್ಪರ್ಯ.

(ಈ ಮನ್ಯುಸೂಕ್ತವು ಋಗ್ವೇದದ ಹತ್ತನೆಯ ಮಂಡಲದ ೮೩ ಮತ್ತು ೮೪ನೆಯ ಸೂಕ್ತ, ಅಷ್ಟಕ ೮ ಅಧ್ಯಾಯ ೨, ೧೮–೧೯ನೇಯ ವರ್ಗದಲ್ಲಿರುವುದು).

ಯಸ್ತೇ ಮನ್ಯೋ ತ್ವಯಾ ಮನ್ಯೋ ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ೧೪ ಋಕ್ಕುಗಳುಳ್ಳ ಈ ಸೂಕ್ತಕ್ಕೆ ತಾಪಸಪುತ್ರನಾದ ಮನ್ಯುವು ಋಷಿಯು.

ಮನ್ಯು ಎಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಭಾರತೀರಮಣ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಂತರ್ಗತನಾದ ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹನು ದೇವತೆಯು. ಮೊದಲನೇ ಮತ್ತು ಕೊನೆಯ ನಾಲ್ಕು ಋಕ್‌ಗಳಿಗೆ ಜಗತೀ ಛಂದಸ್ಸು, ಉಳಿದ ೯ ಋಕ್ಕುಗಳು ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ಛಂದಸ್ಸಿನಿಂದ ನಿಬದ್ಧವಾಗಿವೆ. ನನ್ನ ಶತ್ರುಗಳ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ವಿದ್ಯಾಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸೂಕ್ತ ಮಂತ್ರವನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸುತ್ತೇನೆ, ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿ ಈ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಬೇಕು.

೧ನೆಯ ಋಕ್ಕು : ತಾತ್ಪರ್ಯ : ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹನು ನಂದಕವೆಂಬ ಖಡ್ಗವನ್ನೂ ಬಾಣವನ್ನೂ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಕ್ರೋಧಾಭಿಮಾನಿಯಾದ ರುದ್ರನಲ್ಲಿಯೂ, ಕ್ರತು ಎಂದರೆ ಯಾಗಗಳಿಗೆ ಅಭಿಮಾನಿಯಾದ ಇಂದ್ರನಲ್ಲಿಯೂ ಅಂತರ್ಗತನಾದುದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಮನ್ಯು ಎಂದು ಹೆಸರು. ಇಂತಹ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿಯೇ ನಿನ್ನ ಬಲ ಮತ್ತು ಪ್ರಭಾವಗಳು ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿವೆ. ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಪೋಷಿಸುತ್ತವೆ. ನೀನು ಮಹಾಬಲಶಾಲಿ ಮತ್ತು ಸಹನಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬಲವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕವನು. ನಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ನಿನ್ನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದಲೇ ಕಾರ್ಯಕಾರಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಿನ್ನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ನಾವು, ನಮ್ಮ ಸೇವಕರು ಮತ್ತು ಮಿತ್ರರಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸೈನ್ಯದಿಂದ ನಮಗಿಂತ ಕೆಳಗಿನ ಮಟ್ಟದ ಅಥವಾ ಉತ್ತಮರಾದ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತೇವೆ. ನಮಗೆ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕರುಣಿಸು ||೧||

೨ನೆಯ ಋಕ್ಕು : ತಾತ್ಪರ್ಯ : ಮನ್ಯು ಎಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿಯೇ ! ನೀನು ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಉಳ್ಳವನಾದುದರಿಂದ "ಇಂದ್ರ" ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಹೊಂದಿರುವೆ. ಕ್ರೀಡಾ ಎಂದರೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಲೀಲೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುವದರಿಂದ, ಪ್ರಕಾಶದಿಂದ, ವಿಜಯದಿಂದ, ಕಾಂತಿಯಿಂದ, ಯಾವಾಗಲೂ ಹೊಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದರಿಂದ ಪ್ರತಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೂ ಜಗತ್ತಿನ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವದರಿಂದ "ದೇವ" ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ನಿನಗೇ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಕಣ್ಣು, ಕಿವಿ, ಮೂಗು, ನಾಲಿಗೆ, ತ್ವಕ್(ಚರ್ಮ) ಮನಸ್ಸು ಎಂಬ ಆರು ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಜೀವರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅವರು ಅವುಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವವನೂ ನೀನೇ ಆಗಿದ್ದೀ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ನಿನಗೆ "ಹೋತಾ" ಜೀವರ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೋಮಿಸುವವನು ಎಂಬ ಹೆಸರು ಉಂಟಾಗಿದೆ.

ಎಲೈ ಸ್ವಾಮಿಯೇ, ನೀನು ನಿನ್ನ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ಪ್ರಕಟವಾಗದಂತೆ ಆವರಿಸುತ್ತೀ, ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಜೀವರನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು "ವರುಣ" ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಜಾತಕವನ್ನೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವ ಸರ್ವಜ್ಞನು ನೀನೊಬ್ಬನೇ. ಆದುದರಿಂದ ನಿನಗೆ "ಜಾತವೇದಾಃ" ಎಂದು ಹೆಸರು. ಯಾವಾಗಲೂ ತಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತಾನುಸಾರವಾಗಿ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ, ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡದೆ ಧ್ಯಾನ ಸ್ಮರಣಾದಿಗಳಿಂದ ಮೌನದಿಂದ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಭಕ್ತರು ನಿನ್ನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಸುಖವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುವ ಇಂತಹ ಭಕ್ತರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಾಪಾಡು, ನಮ್ಮನ್ನೂ ಕಾಪಾಡು ॥೨॥

೩ನೆಯ ಋಕ್ಕು : ತಾತ್ಪರ್ಯ : ಹಿಂದಿನ ಎರಡು ಋಕ್ಕುಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನೂ ಶತ್ರು ಸಂಹಾರವನ್ನೂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾಯಿತು. ಈಗ ಶತ್ರುಸಂಹಾರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತನಗೆ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಕೊಡು ಎಂದು ಭಕ್ತನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾನೆ. ಎಲೈ ನರಸಿಂಹ ಸ್ವಾಮಿಯೇ! ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿ ಪೂರ್ಣರೆನಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ನೀನು ಅತ್ಯಂತ ಅಭಿವೃದ್ಧನು. ಪರಿಪೂರ್ಣತಮನು, ಬಲಶಾಲಿಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನೀನು ಬಲಶಾಲಿಯು. ಇಂತಹ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಮತ್ತು ಬಲಿಷ್ಠನಾದ ಸ್ವಾಮಿಯೇ, ನೀನು ನಮಗೆ ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಅಭಿಮುಖನಾಗು. ಇಚ್ಛಾಪೂರ್ವಕವಾದ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪೂರ್ಣಸಮಾಧಿಯೋಗದಿಂದ ನಮ್ಮ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಸಂಹರಿಸು, ಸ್ವಾಮಿಯೇ, ನೀನು ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪು ಮುಂತಾದ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದ್ದೀ, ಇಂದ್ರನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಅವನ ಮೂಲಕ ವೃತ್ರಾಸುರನ ಸಂಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ್ದೀ, ಭಕ್ತರಾದ ನಮ್ಮ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಆವರಕವಾದ ಪಾಪಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀಯೇ. ನಮ್ಮನ್ನು ಗೂಢವಾಗಿ ದ್ವೇಷಿಸುವ ಕಳ್ಳರನ್ನು ನಾಶಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀಯೇ. ಆದುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಮುಂದೆ ಬರಬಹುದಾದ ಎಲ್ಲ ವಿಧವಾದ ಶತ್ರುಗಳನ್ನೂ ನಾಶಮಾಡತಕ್ಕ ಅದ್ಭುತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಂತನಾದ ನಿನ್ನನ್ನೇ ನಾವು ಶರಣು ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ. ನೀನು ನಮ್ಮ ಶತ್ರುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಂಹರಿಸು, ನಮಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸರ್ವಸಂಪತ್ತುಗಳನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಪೂರ್ಣರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು. ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಪಾಡು ॥೩॥

೪ನೆಯ ಋಕ್ಕು : ತಾತ್ಪರ್ಯ : ಎಲೈ ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿಯೇ, ನಿನ್ನ ಓಜಸ್ಸು ಶತ್ರುಗಳಿಗೆ ತಿರಸ್ಕಾರವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ನೀನು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದಲೇ ನೃಸಿಂಹಾಕಾರನಾಗಿ ಸ್ತಂಭದಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿದ್ದೀ. ನಿನಗೆ ನಮ್ಮಂತೆ ಜನನವಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಜ್ಞಾನವು ಯಾವಾಗಲೂ

ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಶತ್ರುಸಂಹಾರಕನೂ, ಸರ್ವಜ್ಞನೂ, ಸಹನಶೀಲನೂ ಆಗಿದ್ದೀ. ನೀನು ಬಹಳ ಬಲಶಾಲಿ. ಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಪ್ರೀತಿ ಹೆಚ್ಚು. ನೀನು ನಮ್ಮ ಸೇನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನೂ, ಕಾಂತಿಯನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡು.

೫ನೆಯ ಋಕ್ಕು : ತಾತ್ಪರ್ಯ : ಎಲೈ ನರಸಿಂಹದೇವನೇ, ನೀನು ಅತಿಶಯವಾದ ಬಲ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೀ. ಅಂತಹ ನಿನಗೆ ನಾನು ಅಪಚಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದೆನು. ನಿನ್ನ ಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವ ಮತ್ತು ಸರ್ವಗುಣ ಪೂರ್ಣತ್ವಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯದೇ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಯಾದೆನು. ಅದರಿಂದಲೇ ನನ್ನ ಯೋಗ್ಯತಾನುಸಾರವಾಗಿ ಬರಬೇಕಾದ ಯಾವ ಸಂಪತ್ತೂ ನನಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಈಗ ಮೃತಪ್ರಾಯನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸ್ವರೂಪಾತ್ಮಕವೇ ಆಗಿರುವ ಮನಸ್ಸು ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿವೆ. ಅವಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದುದು ಮತ್ತಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಮಹಾಮಹಿಮಾಶಾಲಿಯಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ಪೂಜಿಸದೇ, ನಿನ್ನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯದೇ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟೆನು. ಸ್ವಾಮಿಯೇ ನಾನು ನಿನ್ನ ಶರೀರರೂಪನು, ನಿನ್ನ ದಾಸನು, ನಿನ್ನಿಂದ ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಡುವವನು. ದಾಸನಾದ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಬಲವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಲು, ಯಾವಾಗಲೂ ನನ್ನಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಸನ್ನಿಧಾನವನ್ನು ಇಡು ||೫||

೬ನೆಯ ಋಕ್ಕು : ತಾತ್ಪರ್ಯ : ಎಲೈ ಮನ್ಯುನಾಮಕನಾದ ನರಸಿಂಹನೇ, ನೀನು ಹುರ್ ಎಂದು ಶತ್ರು ಭಯಂಕರವಾದ ಶಬ್ದವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೀ, ನೀನು ವಜ್ರಾಯುಧಧಾರಿಯಾಗಿದ್ದೀ, ಭಕ್ತರ ಎಲ್ಲಾ ಪಾಪವನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುತ್ತೀ. ನಾನು ನಿನ್ನವನು, ನಿನ್ನ ಭಕ್ತನು, ನೀನು ಭಕ್ತನಾದ ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬೇಗನೇ ಬಾ. ಸೃಷ್ಟಿಗಿಂತ ಮೊದಲು ಸೃಷ್ಟಿಯ ಅನಂತರದಲ್ಲಿಯೂ, ಹಿಂದೆಯೂ, ಮುಂದೆಯೂ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಪಂಚಧಾರಕನು ನೀನೇ ಆಗಿದ್ದೀ. ಆದುದರಿಂದ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಆವರಿಸಿರುವ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಸರ್ವದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಆವರಿಸಿ ಕಾಪಾಡು. ನನ್ನನ್ನು ನಿನ್ನ ಭಕ್ತನನ್ನಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸು. ನಿನ್ನ ಅನುಗ್ರಹವಿಲ್ಲದೇ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ವಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ನೋಡಲಾರೆ, ಪಡೆಯಲಾರೆ. ನೀನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ನಿನ್ನೊಡನೆ ಸೇರಿ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಸಂಹರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನನಗೆ ಯಾವಾಗ ಶತ್ರುಗಳು ಬಂದು ತೊಂದರೆ ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ನೀನೇ ತಿಳಿಸಿ, ಆ ಶತ್ರುಗಳ ಸಂಹಾರಕ್ಕೆ ನೀನೇ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ||೬||

೭ನೆಯ ಋಕ್ಕು : ತಾತ್ಪರ್ಯ : ಎಲೈ ಮನ್ಯುನಾಮಕನಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹನೇ ನೀನು ನನ್ನ ಬಲದಲ್ಲಿರು. ನನಗೆ ಸಹಾಯಕನಾಗು, ಈ ಹಿಂದೆಯೂ ನೀನು ನನಗೆ ಬಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ್ವೆ ಮುಂದೆಯೂ ನನಗೆ ಬಲಪ್ರದನಾಗು. ಅನಂತರ ನಾನು ಮಧುರ ರಸೋಪೇತವಾದ

ಸೋಮರಸ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಮೊದಲೇ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಿನಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದ ನಂತರ ಉಳಿದ ಹೋಮಶೇಷವನ್ನು ಮೊದಲಾಗಿ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಪಾನ ಮಾಡೋಣ. ನೀನು ಉತ್ತಮ ರಸವನ್ನು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ, ನಿನ್ನ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ನಾನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹೀಗೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಸಾರರಸವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಪಾಪಗಳನ್ನೂ, ಆ ಪಾಪಾಭಿಮಾನಿ ಶತ್ರುಗಳನ್ನೂ ಪುನಃ ಪುನಃ ಸಂಹರಿಸೋಣ. ನಿನ್ನ ಸಹಾಯದಿಂದ ನನಗೆ ಪಾಪಗಳನ್ನೂ, ಶತ್ರುಗಳನ್ನೂ ಗೆಲ್ಲುವ ಶಕ್ತಿಯು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ॥೭॥

೮ನೆಯ ಋಕ್ಕು : ತಾತ್ಪರ್ಯ : ಎಲೈ ಮನ್ಯುನಾಮಕನಾದ ನರಸಿಂಹನೇ, ನಾವು ನಿನ್ನಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ರಥವನ್ನು ಹತ್ತುತ್ತೇವೆ. ರಥವನ್ನೇರಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ಶತ್ರುವಿಗೆ ನಿನ್ನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದಲೇ ಮನೋರೋಗ, ದೇಹರೋಗಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಅವರನ್ನು ನಾಶಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತಾ ಇರುತ್ತೇವೆ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ನಮ್ಮದೇ ಆದ ವಾಯುವೇಗವುಳ್ಳ ಬಾಣಗಳನ್ನೂ ಇತರ ಆಯುಧಗಳನ್ನೂ ಸಾಣೆ ಹಿಡಿದು ಹರಿತವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಸೈನಿಕರು ಅಗ್ನಿಯಂತೆ ಜ್ವಲಿಸುತ್ತ ಶತ್ರುಗಳಿಗೆ ಭಯಂಕರರಾಗಿ ಅವರ ಎದುರಾಗಿ ಹೋಗಲಿ ॥೮॥

೯ನೆಯ ಋಕ್ಕು : ತಾತ್ಪರ್ಯ : ಎಲೈ ಪರಮಾತ್ಮನೇ, ನೀನು ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಸಂಹಾರ ಮಾಡುವಾಗ "ಹುರಿ ಹುರಿ", "ಹುರ್ ಹುರ್" ಎಂದು ಸದ್ದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೀ. ಅಂತಹ ನೀನು ನಮ್ಮ ಸೇನೆಗಳಿಗೆ ಸೇನಾಪತಿಯಾಗಿರು. ನಾವು ಕರೆದಾಗ ಬಂದು ನಾವು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೊಟ್ಟ ನೈವೇದ್ಯ ಮತ್ತು ಆಹುತಿಗಳಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದು, ಹೆಚ್ಚು ಬಲಶಾಲಿಯಾಗು. ನಿನ್ನ ಬಲವು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗಲಿ ನೀನು ಅಗ್ನಿಯಂತೆಯೇ ಜ್ಞಾನವಂತನಾಗಿದ್ದೀ. ನಿನ್ನ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಶತ್ರುಗಳ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಮಂಕುಗೊಳಿಸಿ ನಮಗೆ ಅವರನ್ನು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ನೋಡುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡು. ಅಂತಹ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಬಯಸುವ ನಮಗೆ ನೀನು ಶತ್ರು-ಮಿತ್ರ-ಉದಾಸೀನರ ವಿಭಾಗವನ್ನು ತಿಳಿಸು. ಶತ್ರುಗಳ ಓಜಸ್ಸು, ಬಲ ಅಥವಾ ಪ್ರಭಾವಗಳನ್ನು ತಿಳಿದ ನೀನು ನಮ್ಮ ಪಾಪಗಳನ್ನೂ ಶತ್ರುಗಳನ್ನೂ ಪರಿಹರಿಸು ॥೯॥

೧೦ನೆಯ ಋಕ್ಕು : ತಾತ್ಪರ್ಯ : ಎಲೈ ಮನ್ಯುನಾಮಕನಾದ ಸ್ವಾಮಿಯೇ, ನೀನು ಸರ್ವಥಾ ಇತರರಂತೆ ಹುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಆವಿರ್ಭೂತನಾಗಿ ಭಕ್ತರನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತೀ. ನೀನು ಸರ್ವತಂತ್ರಸ್ವತಂತ್ರನು, ನಮ್ಮ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಲಾಲಿಸು, ನಮ್ಮ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೋ, ನಮಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ರೋಗಯುಕ್ತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು, ಅವರನ್ನು ಪೀಡಿಸು, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಥನಮಾಡು,

ನಾನಾ ವಿಧವಾದ ತೊಂದರೆಗಳಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಶತ್ರುಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ನೀನೇ ಹೋಗು, ನಿನ್ನ ಭಯಂಕರವಾದ ಬಲವು ಅತ್ಯಂತ ದೃಢವಾದುದು, ನೀನು ಶತ್ರುಗಳ ಬಲವನ್ನು ಮಥಿಸಿ ನಾಶಮಾಡುತ್ತೀಯೇ, ಮತ್ತು ಶತ್ರುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಕ್ರೂರ ಸ್ವಭಾವವು ಅತ್ಯಂತ ದೃಢವಾಗಿದೆ. ॥೧೦॥

೧೧ನೆಯ ಋಕ್ಕು : ತಾತ್ಪರ್ಯ : ಸ್ವಾಮಿಯೇ ಅನೇಕ ಮಂದಿ ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀನೊಬ್ಬನೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೊಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯೋಗ್ಯನು, ಭಕ್ತರು ನಿನ್ನನ್ನು ಸರ್ವೋತ್ತಮನೆಂದು ಹೊಗಳಿದ್ದಾರೆ. ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿಯೇ, ನೀನು ಭಕ್ತನಾದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನನ್ನೂ ಪಾಪಗಳ ಮತ್ತು ಪಾಪಿಗಳ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಲು ಪ್ರೇರಿಸು, ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡು, ನಮ್ಮ ಯುದ್ಧೋತ್ಸಾಹವೂ, ಮುಖಕಾಂತಿಯೂ ಎಂದೂ ಕುಂದದೇ ಇರಲಿ. ನಿನ್ನಿಂದ ಸಹಿತರಾದ ನಾವು ವಿಜಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸಿಂಹನಾದವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಕಾಂತಿಯುಕ್ತವಾದ ನಮ್ಮ ಸಿಂಹನಾದವು ಮುಗಿಲು ಮುಟ್ಟುವಂತಾಗಲಿ ॥೧೧॥

೧೨ನೆಯ ಋಕ್ಕು : ತಾತ್ಪರ್ಯ : ಎಲೈ ಮನ್ಯುನಾಮಕನಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹನೇ, ನೀನು ಭಕ್ತರಾದ ನಮಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಜಯಿಸುವ ಇಚ್ಛೆಯುಂಟು ಮಾಡುವವನಾಗು. ನೀನು ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯಾಗಿ ಇಂದ್ರ ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀ. ನಿನಗೆ ನೀನೇ ಉಪಮಾನನು. ನೀನು ಶಚೀಪತಿಯಾದ ಇಂದ್ರನಂತೆ ಇದ್ದೀಯೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ನೀನು ಯಾರನ್ನೂ ಎಂದೂ ನಿಂದಿಸುವದಿಲ್ಲ, ನೀನು ಸಭ್ಯವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವವನಾಗಿದ್ದೀ. ನೀನು ಅತಿ ಪುರಾತನನಾದ ವಾಗ್ಮಿಯಾಗಿರುತ್ತೀ, ನೀನು ನಮಗೆ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ರಕ್ಷಕನಾಗಿರು, ನಿನ್ನಿಂದ ಪಾಲಿತರಾದ ನಾವು "ಸಹುರಿ" ಹುರ್‌ಹುರಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದದಿಂದ ಕೂಡಿರುವವನು ಎಂಬ ಅರ್ಥವುಳ್ಳ "ಸಹುರಿ" ಎಂಬ ನಿನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತೇವೆ. ನೀನು ಯಾವಾಗಲೂ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಸಮೀಚೀನ ಯತ್ನವುಳ್ಳವನು ಎಂದು ನಾವು ತಿಳಿದಿದ್ದೇವೆ. ನಮಗೂ ಅಂತಹ ಯತ್ನ ಮಾಡುವ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸು ॥೧೨॥

೧೩ನೆಯ ಋಕ್ಕು : ತಾತ್ಪರ್ಯ : ಎಲೈ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿಯೇ, ನೀನು ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳಿಂದಲೂ ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದೀಯೇ, ಅವರು ನಿನ್ನನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕರೆಯುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾರೆ. ನೀನು ಭಕ್ತರ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತೀ.

ನೀನು ಉತ್ತಮವಾದ ಬಲವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೀ, ನೀನು ನಮಗೂ ಬಲವನ್ನು ಕೊಡು. ನಮಗೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಸಂಪತ್ತು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕನಾಗು, ಸ್ವಾಮಿಯೇ ನನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನೀನು ಯಾವಾಗಲೂ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿರು. ||೧೩||

೧೪ನೆಯ ಋಕ್ಕು : ತಾತ್ಪರ್ಯ : ಎಲೈ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿಯೇ, ನೀನು ಸಜ್ಜನರನ್ನು ಕಾಪಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಗತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದರಿಂದಲೂ, ವರುಣನಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯಾಗಿ ಇರುವದರಿಂದಲೂ ವರುಣ ಎನ್ನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀ. ಮನ್ಯುವಿನಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತನಾಗಿ ಮನ್ಯು ಎಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಶ್ರೀನರಸಿಂಹನೇ, ನನ್ನ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಶತ್ರುಗಳ ಧನವೆರಡನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಅದು ನನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಯುವಂತೆ ಮಾಡು. ಶತ್ರುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ನನಗೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡು, ಶತ್ರುಗಳು ತಮ್ಮ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ತಿರಸ್ಕೃತರಾಗಿ, ಹದರಿ ಈ ದೇಶವನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಲಿ. ಎಲ್ಲಾದರೂ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ಆಗಲಿ. ಎಲೈ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿಯೇ, ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನೀನು ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರಾದ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಕಾಪಾಡು ||೧೪||

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಧೀರೇಂದ್ರ ತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಪಾದ ವಿರಚಿತ ಮನ್ಯುಸೂಕ್ತವ್ಯಾಖ್ಯಾನುಸಾರ (ಕನ್ನಡ ತಾತ್ಪರ್ಯ) ಸಮಾಪ್ತವಾಯಿತು.

|| ಅಥ ಬಳಿತ್ಥಾಸೂಕ್ತಮ್ ||

ಬಳಿತ್ಥೇತಿ ಪಂಚರ್ಚಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಔಚಥ್ಯಃ ದೀರ್ಘತಮಾಭೃಗುಋಷಯಃ । ಪ್ರಾಣಾಗ್ನಿರ್ದೇವತಾ । ಜಗತೀ ಛಂದಃ । ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಭಿಷೇಕೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ಬಳಿತ್ಥಾ ತದ್ವಪುಷೇ ಧಾಯಿ ದರ್ಶತಂ ದೇವಸ್ಯ ಭರ್ಗಃ ಸಹಸೋ ಯತೋ ಜನಿ ।

ಯದೀಮುಪ ಹ್ವರತೇ ಸಾಧತೇ ಮತಿರ್ಋತಸ್ಯ ಧೇನಾ ಅನಯಂತ ಸಸ್ರುತಃ ॥೧॥ ಪೃಕ್ಷೋ ವಪುಃ
ಪಿತುಮಾನ್ನಿತ್ಯ ಆಶಯೇ ದ್ವಿತೀಯಮಾ ಸಪ್ತಶಿವಾಸು ಮಾತೃಷು । ತೃತೀಯಮಸ್ಯ ವೃಷಭಸ್ಯ ದೋಹಸೇ
ದಶಪ್ರಮತಿಂ ಜನಯಂತ ಯೋಷಣಃ ॥೨॥ ನಿರ್ಯದೀಂ ಬುಧ್ನಾನ್ಮಹಿಷಸ್ಯ ವರ್ಪಸ ಈಶಾನಾಸಃ
ಶವಸಾ ಕ್ರಂತ ಸೂರಯಃ । ಯದೀಮನು ಪ್ರದಿವೋ ಮಧ್ವ ಆಧವೇ ಗುಹಾ ಸಂತಂ ಮಾತರಿಶ್ವಾ
ಮಥಾಯತಿ ॥೩॥ ಪ್ರಯತ್ಪಿತುಃ ಪರಮಾನ್ನೀಯತೇ ಪರ್ಯಾ ಪೃಕ್ಷುಧೋ ವೀರುಧೋ ದಂಸು ರೋಹತಿ ।
ಉಭಾ ಯದಸ್ಯ ಜನುಷಂ ಯದಿನ್ವತ ಆದಿದ್ಯವಿಷ್ಠೋ ಅಭವದ್ಘೃಣಾ ಶುಚಿಃ ॥೪॥ ಆದಿನ್ಮಾತೃರಾ
ವಿಶದ್ಯಾ ಸ್ವಾ ಶುಚಿರಹಿಂಸ್ಯಮಾನ ಉರ್ವಿಯಾ ವಿ ವಾವೃಧೇ । ಅನು ಯತ್ಪೂರ್ವಾ ಅರುಹತ್ಸನಾ
ಜುವೋ ನಿ ನವ್ಯಸೀಷ್ವವರಾಸು ಧಾವತೇ ॥೫॥

॥ ಇತಿ ಬಳಿತ್ಥಾಸೂಕ್ತಮ್ ॥

ಬಳಿತ್ಥಾ ಸೂಕ್ತ

ಕನ್ನಡ ಭಾವಾರ್ಥ

ಶ್ರೀನಾರಾಯಣನ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಅವನ ಪ್ರೀತಿಗೋಸ್ಕರ ಅವತರಿಸುವ ಶ್ರೀವಾಯುದೇವರ ಮೂಲರೂಪವು ಬಲಾತ್ಮಕವೂ, ಜ್ಞಾನಪೂರ್ಣವೂ ಕ್ರೀಡಾದಿ ಗುಣವಿಶಿಷ್ಟವೂ ಆಗಿದೆ, ಶ್ವಾಸರೂಪದಿಂದ ಜಗತ್ತನ್ನು ಧರಿಸಿದೆ, ಅಂತಹ ರೂಪವು ಮೂಲರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೇಗಿರುವುದೋ ಹಾಗೆಯೇ ಬಲಜ್ಞಾನಾದಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದುದಾಗಿಯೇ ಅವತಾರಕ್ಕೆಂದು (ಶ್ರೀಹರಿಯಿಂದ) ಪ್ರೇರಿತವಾಯಿತು. ಅವರ ಪ್ರಥಮಾವತಾರಕ್ಕೆ ಹನೂಮಾನ್ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಅದು ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪನಾದ ರಾಮರೂಪದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಅಮೃತ ಸುರಿಸುವ ಕಥಾರೂಪವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿತು (ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಅವನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸೀತಾಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀರಮಾದೇವಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿತು.) ॥ 1 ॥

ಶ್ರೀವಾಯುದೇವರ ಎರಡನೆಯ ಅವತಾರವು, ಸೈನ್ಯವನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವುದೂ ಬಹ್ವನ್ನವನ್ನು ಭೋಜನ ಮಾಡುವುದೂ, ನಿತ್ಯ ಯಥಾರ್ಥಜ್ಞಾನೋಪೇತವೂ ಆದ ಭೀಮರೂಪ; ಅದು ಋಗ್ವೇದ, ಯಜುರ್ವೇದ, ಸಾಮವೇದ, ಅಥರ್ವಣವೇದ, ಮಹಾಭಾರತ (ಇತಿಹಾಸ), ಪುರಾಣ ಮತ್ತು ಪಂಚರಾತ್ರಗಳೆಂಬ ಸಪ್ತಮಂಗಲಕರವಾದ ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿವಿಹರಿಸಿತು.

ಮೂರನೆಯ ರೂಪವಾದ ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞರನ್ನು, ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕರೆಯಲೆಂದು ವೇದಾ (ವಿದ್ಯಾ) ಭಿಮಾನಿಯಾದ ಶ್ರೀ, ಭೂ ಮತ್ತು ದುರ್ಗಾ ಎಂಬ ದೇವಿಯರು (ಮಧ್ಯಗೇಹ ರೆಂಬವರ ಪತ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತರಾಗಿದ್ದು) ಹುಟ್ಟಿಸಿದರು. ॥ 2 ॥

ಶ್ರೀವಾಯುದೇವರು ಜ್ಞಾನ ರೂಪರು, ಸಜ್ಜನರನ್ನು ಪಾಲಿಸುವಂತಹವರು, ದೇವಶ್ರೇಷ್ಠರು. ಅವರ ಮಧ್ವರೂಪದಿಂದ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಜ್ಞಾನ ಕಾರ್ಯವು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಅದರಿಂದಾಗಿ ರುದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ವಿಶೇಷಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು

ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಅಂತಹ ರುದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ; ಹೃದಯ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿನ ಸರ್ವಸ್ವಾಮಿಯಾದ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಸಕಲ ವೇದಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿಪಾದಿತನಾದವನು ಎಂಬ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ವೇದಾದಿ ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಥನ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದರು. ॥ 3 ॥

ಶ್ರೀವಾಯುದೇವರು ಶ್ರೀಮಧ್ವರಾಗಿ ಅವತರಿಸಿ ತನ್ನ ತಂದೆಯೂ ಸರ್ವೋತ್ತಮನೂ ಆದ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣನಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾಗಿಯೇ ಸಕಲ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿದರು; ಪ್ರಶ್ನರೂಪವಾದ ಬಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಹಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಸೀಳಿಹಾಕಿದರು; ಇವರ ಜನ್ಮವು ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣರ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಆದದ್ದರಿಂದಾಗಿ ಇವರು ಅವರಿಬ್ಬರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾದವರು (ಮತ್ತು ಇತರರಿಗಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದವರು); ಇವರು (ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರಲ್ಲಿ) ಕೃಪಾಶೀಲರೂ ಗರ್ಭವಾಸಾದಿ ದೋಷಗಳಿಲ್ಲದ ಪರಿಶುದ್ಧ ಚೇತನರೂ ಆಗಿರುವರು ಎಂದು ಭಾವ. ॥ 4 ॥

ಶ್ರೀವಾಯುದೇವರು ಅಕಾರವಾಚ್ಯನಾದ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದ ಈ ತೆರನಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮೂರೂ ಅವತಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಜನಾ, ಕುಂತೀ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಗೇಹಪತ್ನಿ ಎಂಬ ತಾಯಿಯರಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದರು; ಅವರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸ್ವಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ದುಷ್ಕರ್ಮಾದಿಗಳಿಂದ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರಾಗಿದ್ದು, ದುಷ್ಕರ್ಮದಿಂದಾಗಲೀ ಉದರಸ್ಥ ಜಂತುಗಳಿಂದಾಗಲೀ ಹಿಂಸಿಸಲ್ಪಡದಿರುವವರಾಗಿ ಬೆಳೆದರು; ಸನಾತನನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ 'ಸನಾಜುವ' ಎನ್ನಿಸಿದ ನಿತ್ಯವಾದ ವೇದವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಾ, ವ್ಯಾಕರಣ ಮೊದಲಾದ ವೇದಾಂಗಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದರು; (ಮತ್ತು) ವೇದಾಪೇಕ್ಷೆಯಾ ಅರ್ವಾಚೀನವೂ, ಪೌರುಷೇಯವೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಅವರವೂ ಎನ್ನಿಸಿದ ಪಂಚರಾತ್ರ, ಮಹಾಭಾರತ ಮತ್ತು ಮೂಲರಾಮಾಯಣಗಳೆಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅವು ವೇದದಷ್ಟು ಕಠಿಣವಲ್ಲವೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ವೇಗವಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದರು.

॥ 5 ॥
(ಮ.ಭಾ.ತಾ.ನಿ.)

॥ ಅಥ ಋಷಭಸೂಕ್ತಮ್ ॥

ಋಷಭಮಿತಿ ಪಂಚರ್ಚಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ವೈರಾಜಋಷಭಃ ಶಾಕ್ವರೋವಾ ಋಷಿಃ ಸಪತ್ನನಾಶನೋ ದೇವತಾ ಅನುಷ್ಟುಪ್ ಅಂತ್ಯಾಮಹಾಪಂಕ್ತಿಃ ಛಂದಸೀ ಋಷಭಸೂಕ್ತ ಜಪೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ।

ಋಷಭಂ ಮಾ ಸಮಾನಾನಾಂ ಸಪತ್ನಾನಾಂ ವಿಷಾಸಹಿಮ್ ॥ ಹಂತಾರಂ ಶತ್ರೂಣಾಂ ಕೃಧಿ ವಿರಾಜಂ ಗೋಪತಿಂ ಗವಾಮ್ ॥೧॥ ಅಹಮಸ್ಮಿ ಸಪತ್ನಹೇಂದ್ರ ಇವಾರಿಷ್ಟೋ ಅಕ್ಷತಃ । ಅಧಃ ಸಪತ್ನಾ ಮೇ ಪದೋರಿಮೇ ಸರ್ವೇ ಅಭಿಷ್ಠಿತಾಃ ॥೨॥ ಅತ್ರೈವ ವೋಽಪಿ ನಹ್ಯಾಮ್ಯುಭೇಆರ್ತ್ನೀ ಇವ ಜ್ಯಯಾ । ವಾಚಸ್ಪತೇ ನಿ ಷೇಧೇಮಾನ್ ಯಥಾ ಮದಧರಂ ವದಾನ್ ॥೩॥ ಅಭಿಭೂರಹಮಾಗಮಂ ವಿಶ್ವಕರ್ಮೇಣ ಧಾಮ್ನಾ । ಆವಶ್ಚಿತ್ತಮಾ ವೋ ವ್ರತಮಾ ವೋಽಹಂ ಸಮಿತಿಂ ದದೇ ॥೪॥ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಂ ವ ಆದಾಯಾಹಂ ಭೂಯಾಸಮುತ್ತಮ ಆ ವೋ ಮೂರ್ಧಾನಮಕ್ರಮೀಮ್ । ಅಧಸ್ಪದಾನ್ಮ ಉದ್ವದತ

ಮಂಡೂಕಾ ಇವೋದಕಾನ್ಮಂಡೂಕಾ ಉದಕಾದಿವ ॥೫॥

॥ ಇತಿ ಋಷಭಸೂಕ್ತಮ್ ॥

ಋಷಭಸೂಕ್ತ

ಕನ್ನಡ ಭಾವಾರ್ಥ

ಈ ಚಿಕ್ಕ ಸೂಕ್ತದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಭೀಮಸೇನದೇವರ ಸಮಗ್ರ ಚರಿತ್ರೆಯು ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಸಹೋದರರಾದ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಹಾಗೂ ಪಾಂಡು ಇವರ ಪುತ್ರರಾದ್ದರಿಂದ ಲೌಕಿಕವಾಗಿ ಕೌರವ ಪಾಂಡವರು ಸಮಾನ ರಾಜ್ಯಾರ್ಹರು, ಆದ್ದರಿಂದ ಸಮಾನರಷ್ಟೇ ಹೊರತು ಯೋಗ್ಯತೆಯಿಂದಲ್ಲ. ಸಮಾನರ ಪತ್ನಿಯರಾದ, ಗಾಂಧಾರಿ, ಕುಂತಿಯರ ಪುತ್ರರಾದ್ದರಿಂದ ಸಪತ್ನಿಯರು, ಸಮಾನ ಪತ್ನಿಯರ ಪುತ್ರರಾದ, ವಸ್ತುತಃ ಸುರ ಅಸುರರ ಅವತಾರಿಗಳಾದ್ದರಿಂದ ಪರಸ್ಪರ ಶತ್ರುಗಳು. ಶತ್ರುಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪತ್ನಿಯ ವಸ್ತ್ರಾಪಹಾರಾದಿಗಳನ್ನು ಭಗವಂತನ ಸಂಕಲ್ಪವೆಂದು ಸಹಿಸಿ, ಸಹನಶೀಲರಾದರೂ, ಸಹನೆಯು ದೌರ್ಬಲ್ಯದಿಂದ ಅಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸಲು; ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಋಷಭ ಎಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ದೇಹ ಜ್ಞಾನ ಬಲಾದಿಗಳಿಂದ ಸ್ವರೂಪತಃ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ನನ್ನನ್ನು ಹರಿದ್ವೇಷಿಗಳ ನಾಶಕನನ್ನಾಗಿಯೂ ವಿಶೇಷ ಕಾಂತಿಯುಕ್ತನನ್ನಾಗಿಯೂ, ವಿದ್ಯೆಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಕಲ ವಿದ್ಯಾಪತಿಯನ್ನಾಗಿಯೂ, ಮಾಡು. ವಿದ್ಯಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ನನ್ನನ್ನು ಸೇವಿಸುವಂತೆ ಮಾಡು (ಹೀಗೆ ಭೀಮಸೇನದೇವರು ನರಸಿಂಹದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾರೆ). ॥ 1 ॥

ನಾನು ಇಂದ್ರನಂತೆ ನಾಶರಹಿತನೂ, ವಿಕಾರರಹಿತನೂ, ಶತ್ರುನಾಶಕನೂ ಆಗಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಶತ್ರುಗಳು ನನ್ನ ಪಾದಗಳ ಕೆಳಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಇರುವವರಾಗಲಿ. ಇದು ಸ್ವವಿಷಯವೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ದುರ್ಯೋಧನನ ತಲೆಯನ್ನು ಪುನಃ ಪುನಃ ಮೆಟ್ಟಿ ನರ್ತಿಸಿದರು. ॥ 2 ॥

ಈ ಪಾದಗಳ ಬುಡದಲ್ಲಿಯೇ ಪರ ಸೈನ್ಯಸ್ಥರನ್ನು ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಸ್ವಸೈನ್ಯಸ್ಥರಾದ ನಮ್ಮವರನ್ನೂ ಕೂಡ. ಮೌರ್ವಿಯಿಂದ ಧನುಸ್ಸಿನ ಎರಡೂ ತುದಿಗಳನ್ನು ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಅತ್ತ ಇತ್ತ ಚಲಿಸದಂತೆ ಕಟ್ಟಿಹಾಕುತ್ತೇನೆ. ಇದು ರಣರಂಗ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದೆಂದು ಸೂಚಿತವಾಗಿದೆ. ಕೇವಲ ಒಬ್ಬನು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಭಯ ಸೈನ್ಯಸ್ಥರನ್ನೂ ಚಲಿಸಲಾಗದಂತೆ ಕಟ್ಟುವದು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂಬ ಸಂಶಯ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಜ್ಯಾ ನಿದರ್ಶನವು. ಸಕಲ-ವಿದ್ಯಾಪತಿ ವೇದವ್ಯಾಸದೇವರೇ । ಈ ಎಲ್ಲ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ನನಗಿಂತ ಅಧಮರಾದ ವಕ್ತೃಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರಿ. ಭೀಮ, ಮಧ್ವಾವತಾರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವಕ್ತೃಗಳು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಿರಿ. ॥ 3 ॥

ನಾನು ಸಕಲ ಜಗತ್ಕರ್ತೃವಾದ, ಸಕಲ ಜಗದ್ಧಾರಕನಾದ ನಾರಾಯಣನ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಪರಾಭವಗೊಳಿಸುವವನಾಗಿ, ನಾರಾಯಣಾನುಗ್ರಹದಿಂದ ಸರ್ವವಿಜಯಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ, ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಶತ್ರುಗಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು, ನಿಮ್ಮ ಆಚರಣೆಯನ್ನು, ನಿಮ್ಮ ಸಮೀಚೀನವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು, ಜ್ಞಾನಫಲವಾದ ಸದ್ಗತಿಯನ್ನೂ ಎಲ್ಲಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಅಪಹರಿಸುತ್ತೇನೆ. ॥ 4 ॥

ನಿಮ್ಮ ಕಾಮ್ಯ ತಪಸ್ಸು ವ್ರತಾದಿಗಳಿಂದ ಲಬ್ಧವಾದ ಪುಣ್ಯವನ್ನು, ನಾನು ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ನಾನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮಿಂದ ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಅಪಹರಿಸಿದ ಪುಣ್ಯಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಜೀವೋತ್ತಮನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಶಿರಸ್ಸನ್ನು ರಣರಂಗದ ಎಲ್ಲೆಡೆಯೆಲ್ಲಿಯೂ ಪಾದದಿಂದ ಮೆಟ್ಟುತ್ತೇನೆ, ನಿಮ್ಮ ಶಿರಸ್ಸನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿರುವ ನನ್ನ ಪಾದದ ಕೆಳಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ನೀರಿನಲ್ಲಿರುವ ಕಪ್ಪೆಗಳಂತೆ.(ಅಥವಾ ನೀರಿನಿಂದ ಹೊರಬಂದ ಕಪ್ಪೆಗಳಂತೆ) ಕಿರುಚಿರಿ. 'ದ್ವಿರ್ಬದ್ಧಂ ಸುಬದ್ಧಂ ಭವತಿ' - ಎಂಬ ನ್ಯಾಯವನ್ನನುಸರಿಸಿ "ಮಂಡೂಕಾ ಉದಕಾದಿವ" ಎಂದು ಎರಡು ಸಾರೆ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ॥ 5 ॥

ಹನುಮದ್ದ್ವಾದಶನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಹನುಮಾನಂಜನಾಸೂನುರ್ವಾಯುಪುತ್ರೋ ಮಹಾಬಲಃ । ರಾಮೇಷ್ಟಃ ಫಲ್ಗುಣಸಖಃ ಪಿಂಗಾಕ್ಷೋಽಮಿತವಿಕ್ರಮಃ ॥
ಉದಧಿಕ್ರಮಣಶ್ಚೈವ ಸೀತಾಸಂದೇಶಹಾರಕಃ । ಲಕ್ಷ್ಮಣಪ್ರಾಣದಾತಾ ಚ ದಶಗ್ರೀವಸ್ಯ ದರ್ಪಹಾ ॥
ದ್ವಾದಶೈತಾನಿ ನಾಮಾನಿ ಕಪೀಂದ್ರಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ । ಸ್ವಾಪಕಾಲೇ ಪ್ರಬೋಧೇ ಚ ಯಾತ್ರಾಕಾಲೇ ಚ ಯಃ ಪಠೇತ್ ।
ನ ಭಯಂ ವಿದ್ಯತೇ ತಸ್ಯ ಸರ್ವತ್ರ ವಿಜಯೀ ಭವೇತ್ ॥ 1 ॥

ಭೀಮದ್ವಾದಶನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಮಾರುತಿಃ ಪಾಂಡವೋ ಭೀಮೋ ಗದಾಪಾಣಿರ್ವೃಕೋದರಃ । ಕೌಂತೇಯಃ ಕೃಷ್ಣದೂತಶ್ಚ ಭೀಮಸೇನೋ ಮಹಾಬಲಃ ॥
ಜರಾಸಂಧಾಂತಕೋ ವೀರೋ ದುಃಶಾಸನವಿನಾಶಕಃ । ದ್ವಾದಶೈತಾನಿ ನಾಮಾನಿ ಭೀಮಸ್ಯ ನಿಯತಂ ಪಠನ್ ।
ಆಯುರಾರೋಗ್ಯಸಂಪತ್ತಿಮರಿಪಕ್ಷಕ್ಷಯಂ ಲಭೇತ್ ॥ 2 ॥

ಮಧ್ವದ್ವಾದಶನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞೋ ಜ್ಞಾನದಾತಾ ಮಧ್ವೋ ಧ್ವಸ್ತದುರಾಗಮಃ । ತತ್ತ್ವಜ್ಞೋ ವೈಷ್ಣವಾಚಾರ್ಯೋ ವ್ಯಾಸಶಿಷ್ಯೋ ಯತೀಶ್ವರಃ ॥
ಆನಂದತೀರ್ಥಃ ಶಂನಾಮಾ ಜಿತವಾದೀ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ । ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಸನ್ನಾಮ್ನಾಮೇವಂ ದ್ವಾದಶಕಂ ಜಪೇತ್ ।
ಲಭತೇ ವೈಷ್ಣವೀಂ ಭಕ್ತಿಂ ಗುರುಭಕ್ತಿಸಮನ್ವಿತಾಮ್ ॥ 3 ॥

ಶ್ರೀವಾಸಿಷ್ಠಕೃಷ್ಣ ಪ್ರಕಾಶನ
ಧಾರವಾಡ - 580 007

2

ಶ್ರೀ ಹನುಮಜ್ಜಯಂತಿ

೨೦೦೬